

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-2219/2023-03

Датум: 24.10.2023.

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 2. тачка 2. алинеја 1. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник РС», број 135/04, 36/09), чл. 136. Закона о општем управном поступку («Службени гласник РС», бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), члана 6. став 1. Закона о министарствима («Службени гласник РС», број 128/20 и 116/2022), члана 23. став 2. и члана 24. став 3. Закона о државној управи («Службени гласник РС», бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), а на основу захтева носиоца пројекта „ЕКСПЛОКАМ“ д.о.о. Блаце, државни секретар Министарства заштите животне средине Александар Дујановић, по решењу о овлашћењу број: бр. 021-01-36/2022-09 од 10.11.2022.год. године, доноси:

РЕШЕЊЕ

1. **ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ** носиоцу пројекта „ЕКСПЛОКАМ“ д.о.о. Блаце, на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као техничко – грађевинског камена лежишта „Бела Стена“ у селу Жуње, на катастарској парцели број 3266 КО Жуње, Општина Брус, односно унутар експлоатационог поља дефинисаног преломним тачкама:

Тачка	X	Y
1	4794367	7513110
2	4794137	7513538
3	4793944	7513350
4	4794104	7513030
5	4794304	7512987

2. Налаже се носиоцу пројекта да при реализацији предметног пројекта, у свему испоштује услове осталих надлежних органа и организација, а нарочито мере заштите животне средине утврђене у предметној Студији и програм праћења утицаја на животну средину и програм праћења утицаја на животну средину (поглавља 8. и 9. Студије).
3. Носилац пројекта је дужан да у року од две године од дана добијања овог решења започне извођење пројекта из тачке 1. овог решења. Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину саставни су део техничке документације.
4. О трошковима поступка биће решено посебним решењем.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Носилац пројекта „ЕКСПЛОКАМ“ д.о.о. Блаце, дана 07.06.2023. године, поднео је Министарству заштите животне средине захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као техничко – грађевинског камена лежишта „Бела Стена“ у селу Жуње, на катастарској парцели број 3266 КО Жуње општина Брус.

Студија о процени утицаја на животну средину је урађена у свему у складу са решењем о одређивању обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као техничко – грађевинског камена лежишта „Бела Стена“ у селу Жуње, општина Брус, број 353-02-0433/2023-03 од 09.02.2023. године.

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, обезбеђен је јавни увид, организована презентација и спроведена јавна расправа о предметној Студији – оглас у локалном листу „Крушевац Град“ од 30.06.2023. године, веб сајт министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>. Јавна расправа је одржана 17.07.2023. године у Општинској управи Брус.

Примедбе на студију је доставио Жељко Капор електронским путем – преко e-maila 22.07.2023. год.

У складу са чланом 22. и члановима 23. и 24. Закона о процени утицаја на животну средину, Решењем број: 353-02-2219/2023-03 од 27.06.2023. године образована је Техничка комисија која је разматрала предметну Студију о процени утицаја на животну средину.

Техничка комисија је дана 01.08.2023. године, сачинила Извештај о оцени предметне Студије о процени утицаја на животну средину, у коме је констатовала да иста није у потпуности урађена сагласно Закону о процени утицаја на животну средину и Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник Р.Србије“ број 69/05).

На основу примедби Техничке комисије о оцени Студије о процени утицаја на животну средину број 353-02-2219/2023 од 14.08.2023. дајемо следеће одговоре:

1. У електронској верзији недостаје решење о образовању мултидисциплинарног тима састављеној од лица која поседују доказ о квалификацији за израду студије о процени утицаја, односно за области које су предмет студије у чијој изради учествују.

У допуњеној Студији приложено је решење о образовању мултидисциплинарног тима за израду Студије о процени утицаја експлоатације кречњака као техничко-грађевинског камена лежишта „Бела Стена“, село Жуње код Бруса на животну средину.

2. У електронској верзији недостаје решење о одређивању одговорног лица које је квалификовано за израду студије о процени утицаја.

Као под тачком 1.

3. Кроз Студију иновирати Закон о заштити од буке (96/2021), Правилник о техничким нормативима за површинску експлоатацију архитектонскограђевинског камена (украсног камена), техничког камена, шљунка и песка и прераду архитектонско-грађевинског камена (11/86), Закон о Безбедности и здрављу на раду (35/2023) и остале прописе.

У допуњеној Студији иновирана су законска и подзаконска акта на која се аутори позивју у Студији.

4. Приказати тренутно стање животне средине на микролокацији око самог лежишта и извршити испитивање „нултог стања“ ваздуха, вода, земљишта и буке.

С обзиром да на микролокацији, није било испитивања стања параметара животне средине (ваздуха, вода, земљишта и буке), Студијом је у поглављу 8.3.3. под тачком 38. наложено снимање „нултог стања“ животне средине пре почетка рада на експлоатацији кречњака као грађевинског камена на лежишту „Бела стена“.

5. У поглављу 11 дати мало више података о носиоцу пројекта, да ли има искуства у извођењу оваквих пројеката, да ли су одабрали и постоји ли уговор са фирмом која ће вршити минирања, имају ли радници искуства у рударству? Постоје ли испитивања и мониторинг на другим пројектима на којим долази до

загађивања животне средине, ако има зашто није приказано, много је интересантније и боље за квалитет Студије.

У допуњеној Студији поглавље 11 је допуњено следећим текстом:

Носилац пројекта „Експлокам” доо из Бруса, врши експлоатацију кречњака као техничко грађевинског камена у лежишту „Варница“ код Ражња са опремом која је по капацитету и технолошким параметрима иста или слична опреми која је предвиђена и Главним рударским пројектом експлоатације кречњака као теничко-грађевинског камена лежишта „Бела Стена“ село Жуње код Бруса.

С обзиром на релативно низак капацитет експлоатације кречњака на лежишту „Бела Стена“ и кратак век експлоатације, у привредном друштву „Експлокам“ сматрају да није економски оправдано организовати послове бушења и минирања у сопственој режији, па ће се по устаљеној пракси за ове послове ангажовати привредно друштво које је од стране Министарства унутрашњих послова регистровано за промет експлозивним средствима.

6. По могућности приказати да ли постоје кумулативни и синергетски ефекти услед рада већег броја каменолома на животну средину и да ли постоји могућност неког организованијег праћења на нивоу локалне самоуправе како здравља становништва тако и параметара животне средине.

Будући површински коп „Бела стена“ удаљен је од најближих насеља где су изграђени или могу бити изграђени индустријски објекти удаљен преко 5,6 км (Разбојна), 8 км (Блаце), 10 км Брус. Од објеката индивидуалног становања у селу Жуње будући површински коп је удаљен преко 2 км, окружен шумом.

7. Програм мониторинга се утврђује Студијом о процени утицаја заједничким радом стручног тима обрађивача и Носиоца пројекта, да би се пратили параметри животне средине који могу довести до нарушавања нултог стања животне средине.

Носилац пројекта је учествовао у планирању мониторинга животне средине и упознат је до детаља са мерама заштите и обавезама мониторинга животне средине.

8. Дефинисати и праћење укупних суспендованих честица или ПМ10 два пута годишње којим би се пратила прашина са површинског копа.

У допуњеној студији предвиђен је мониторинг ПМ10 и измењена табела 9-7 Програм мониторинга на локацији експлоатације.

9. *Код одређивања мерних места треба обратити посебну пажњу на потенцијално угрожене објекте домаћинства у којима стално бораве људи и објекте за смештај домаћих животиња.“ Програм мониторинга се утврђује Студијом о процени утицаја заједничким радом стручног тима обрађивача и Носиоца пројекта, да би се пратили параметри животне средине који могу довести до нарушавања нултог стања животне средине.*

Носилац пројекта је учествовао у планирању мониторинга животне средине и упознат је до детаља са мерама заштите и обавезама мониторинга животне средине.

10. *Задат је програм праћења утицаја на животну средину- Програм мониторинга се утврђује Студијом о процени утицаја заједничким радом стручног тима обрађивача и Носиоца пројекта, да би се пратили параметри животне средине који могу довести до нарушавања нултог стања животне средине. Мониторинг врши НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА а квалитет мерења зависи такође од носиоца пројекта.*

Као под тачком 7. и 8.

11. *Приказати водостаје и протоке реке Расине за протеклих неколико година.*

Студија је у тачки 2.6. је допуњена водостајима и протицајима реке Расине, на станици Брус – Извор: Хидролошки годишњаци Републичког хидрометеоролошког завода Србије:
https://www.hidmet.gov.rs/data/hidro_pov_godisnjaci

12. *Приказати особине I класе подземних вода и II класе површинских вода*

Студија је у тачки 9.2.3. допуњена следећим текстом:

Квалитет површинских и подземних вода утврђен је: Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 50/2012), а према табелама и то: - У површинским водама II класи за мале и средње водотокове, надморске висине преко 500 m, доминација крупне подлоге табела 9-3. - У подземним водама табелама 9-4.

13. Коментар: сматрам да реченица „Водним условима одређени су интензитети трајања ...“ није баш „најсрећније“ написана (унапред се извињавам ако не разумем), па предлажем да се преформулише, јер да ли може да се неким актом одреди интензитет кише ...?

У Решењу о водним условима (издатим од стране Републичке дирекције за воде РС и Мишљења РХМЗ Србије) који прате сву документациону основу локације будућег каменолома „Бела стена“ под тачком 4.7. је задато димензионисање објеката за прихватање и евакуацију атмосферских вода са површине копа и на основу тих параметара (Трајање кише и Интензитет кише у функцији трајања и вероватноће појаве тих интензитета – преузетих из Мишљења РХМЗ Србије) треба тако и решити да ти микро системи на локацији могу примити и прихватити поменуће количине атмосферских вода у л/с/ха.

14. У министарству Заштите животне средине су запримљени коментари и примедбе Жељка Капора на Студију те је исте потребно искоментарисати.

ОДГОВОР на констатације из Дописа бр. 353-02-2219/2023-3 од 15.06.2023. године а сходно достављеном Допису и примедбама на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као грађевинско-техничког камена у лежишту “Бела Стена” у селу Жуње, општине Брус дајемо следеће појашњење и то редоследом како је у Допису и побројано:

1. На основу Просторног плана општине Брус (Службени лист број 3/13) дефинисано је да је обавезна израда Плана детаљне регулације за експлоатацију и прераду минералних сировина (План Детаљне регулације није урађане што је у супротности са Законом о планирању и изградњи Р.С.) И АКО ЈЕ НА КОМИСИЈИ ЗА ПЛАНОВЕ ОПШТИНЕ БРУС 18.05.2022 ГОДИНЕ УСВОЈЕН НАЦРТ ПЛАНА И ПРОСЛЕЂЕН скупштини општине БРУС НА УСВАЈАЊЕ. (Нацрт Одлуке никада није дошао на Скупштину нити је усвојен) -Закон прекршен.

Просторни план општине Брус (Сл. Лист општине Брус број 3/13) је тачно дефинисао и у Информацији о локацији навео да се предметна ТАЧКА (каменолом Бела Стена) налази у обухвату поменутог ПП општине Брус и да се све даље активности могу одвијати на овом локалитету уз поштовање законом прописане процедуре (прилог Плана је и реферална карта бр. 1. где се види локација каменолома Бела Стена а у легенди – експлоатација-истраживање минералних сировина, неметалична минерална сировина кречњак) – преузето из ПП општине Брус.

Што се даље констатације тиче да је по ПП обавеза израде Плана детаљне регулације, то је тачна констатација и ми као компанија смо по добијању Информације о локацији приступили даљој процедури обраћања надлежној општини Брус са захтевом за отпочињање процедуре израде ПДР. Након разматрања нашег Захтева добили смо одговор од Комисије за планове општине Брус од 20.06.2022. године да

су сви чланови Комисије за планове једногласно прихватили и усвојили Нацрт одлуке о изради ПДР (у прилог овом Допису је и Закључак Комисије за планове општине Брус, број: 350-101/2022-И од 20.06.2022. године) и ми смо у тој законом прописаној процедури и идемо у том правцу како је и Планом дефинисано тако да ЗАКОН није прекршен како је наведено у Допису под бројем 1.

2. Одељење за урбанизам општине Брус издаје Информацију о локацији број 350-191/2022-IV-04 која није у складу са Законом о Планирању и изградњи Републике Србије.

Констатација да је одељење за Урбанизам општине Брус издало Информацију о локацији број: 350-191/2022-ИВ-04 која није у складу са Законом о планирању и изградњи РС не наводећи зашто није у складу са поменутиим Законом не стоји јер је то општи Акт који се издаје на Захтев Инвеститора а по питању обавештења шта каже Просторни план локалне самоуправе за ту локацију и шта је Законом предвиђено тј., шта се може даље радити са тим локалитетом. А пошто је локација Бела Стена у ПП општине Брус препозната као тачка за даљу реализацију корисних неметаличних минералних сировина уз поштовање Законом прописане процедуре компанија Експлокам доо, Брус не види разлог за овакав став достављача овог Дописа осим зле намере да се само нешто негативно напише. Поготову јер оваква тврдања да није у складу са Законом с планирању и изградњи РС и нема утемељење у ПП општине Брус нити ни у поменутом Закону пошто је ПП општине Брус морао бити усвојен од Скупштине општине Брус и верификован-инкорпориран плановима вишег ранга тј. Просторним планом РС (па зашто се раније нису оглашавали против ове локације него сада када је ми обрађујемо) а сва документа остварена од надлежних Министарстава су јавна документа и достављена општини Брус почев од Решења о истраживању, Решења завода природе, Решења завода споменика, Водних услова, Информације о локацији за истраживање, Информацији о локацији за експлоатацију, Елаборат о резервама и Решење о резервама и Закључак Комисије за планове и др. документа већ прослеђена општини Брус и постоје у Архиви па се сада шаље један овакав Допис – нејасан став и зашто се није реаговало у фази израде ПП општине Брус него сада?

3. На основу Информације о локацији урађен је Идејни пројект и добијени услови од Министарства Јавних предузећа и установа на основу Просторног плана, Информације о локацији Идејног пројекта, али без Претходне израде ПДР кој је по закону обавезан и Просторном плану Општине Брус.

Ова констатација такође није утемељена, тј. није рађен никакав Идејни пројекат већ потребна документација за остваривање поменутих Аката носиоца јавних овлашћења – Студија изводљивости експлоатације кречњака Бела Стена и остварена су решења Завода природе, Завода споменика, Водних услова, Информација о локацији, Решења о истраживању, Решења о резервама, Закључак комисије за планове (горе поменут и у прилогу овог Одговора) и др. документа па још једном наводимо да смо у процедури израде ПДР и

да свакако идемо у том правцу а то је процес који законски траје мало дуже и да ће се он и десити и проћи све потребне процедуре.

4. Министарство је дана 31.03.2023 године обавестило Локалну самоуправу општине Брус, али општина Брус НИЈЕ обавестила своје грађане Месне заједнице у обухвату експлоатације и заинтересована лица и није ставила на званични сајт општине Брус потребну документацију,

Констатација о обавештавању Министарства ка локалној самоуправи се не односи на предметну процедуру и није у нашој надлежности да дајемо одговор на ове наводе и исте треба проверити са локалном управом општине Брус. Међутим, на Јавној седници-презентацији у просторијама општине Брус одржаној 17.07.2023. године било је 15 чланова разних организација и дискусија је била више него активна и били су присутни представници локалне самоуправе и њихових надлежних служби (постоји Записник и упис свих учесника Презентације), као и мештани Бруса и околних села. Цео ток расправе је био забележен кроз камеру локалног оглашивача *БрусОнлине*.

5. Извођење радова без дозволе, неадекватан терен за експлоатацију због уочених клизишта, нема доказа о широј друштвеној користи од рада каменолома.

Ова констатација нема стручно утемељење са темом каменолома Бела Стена (јер је само лежиште удаљено најмање 2 км ваздушном линијом од било каквих кућа, документовано у Студији), на лежишту се нису изводиле никакве радње искључиво је последње године рађена документациона основа и у фази је реализације тако да поменута клизишта су искључиво дело других чинилаца (климатских промена и великих падавина у кратком временском периоду) на ширем простору а не у зони каменолома па опет морамо констатовати да овакви наводи немају никакво утемељење у струци.

Даље када се пита каква ће бити корист за локално становништво отварањем једног оваквог каменолома, па једноставно на локацији будућег каменолома по пројекцији из Студије изводљивости биће потребно 12 запослених лица (превасходно руководиоци грађевинским машинама, возачи багера, булдозера и камиона, чувари) и намера компаније Експлокам је да се најпре пронађу-упосле лица у непосредној околини каменолома (село Жуње, Разбојна, Батоте, Златари, Дупци и др.) из разлога оперативнијег и лакшег доласка на радилиште људи који живе у непосредној околини а материјал са радилишта се свакако може користити у побољшање стања локалних путева општине Брус за све правце који захтевају насипање и уређење.

Студија је израђена на основу обимне документације која је прописана законом и која је, између осталог, садржала следећа остварена документа:

- Решење завода за заштиту природе 03 број 021-37/2 од 30.01.2023. године;
- Решење о билансним резервама кречњака издато од Министарства рударства и енергетике бр. 310-02-00151/2022-02
- Информацију о локацији издату од општине Брус, број: 350-191/2022-IV-04 од 28.11.2022. године;
- Решење о утврђивању обима и садржаја студије издато од Министарства заштите животне средине бр. 353-02-0433/2023-03 од 04.05.2023.
- Решење Завода за заштиту споменика културе Краљево, број 1535/3-2022 од 30.01.2023. године;
- Водни услови, издати од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС, Републичка дирекција за воде, број: 325-05-1063/2022-07 од 02.02.2023. године;

После достављања допуњене и дорађене Студије, дана 22.09.2023. године, Техничка комисија је одржала други радни састанак дана 16.10.2023. године. Састанку су претходиле детаљне анализе чланова техничке комисије оних делова Студије које су били предмет измена и допуна на основу споменутог Извештаја о оцени предметне Студије о процени утицаја на животну средину.

Техничка комисија је на одржаном састанку закључила да Студија о процени утицаја на животну средину садржи све елементе на основу којих се може проценити подобност предвиђених мера за спречавање, смањење и отклањање могућих штетних утицаја на стање животне средине на локацији и ближој околини у току реализације пројекта, у случају удеса и по престанку рада пројекта. На основу прегледа и анализе Студије о процени утицаја на животну средину, а у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину и Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину, Техничка комисија је констатовала да је Студија о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као техничко – грађевинског камена лежишта „Бела Стена“ у селу Жуње, општина Брус усклађена са релевантном законском и подзаконском регулативом, као и са решењем за одређивање обима и садржаја Студије, број 353-02-443/2023-03 од 04.05.2023. године.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04).

Ово решење је коначно у управном поступку.

ЦОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ: Против овог Решења није допуштена жалба. Носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе надлежном суду у

року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Александар Дујановић

Доставити:

- Сектор за надзор и предострожност у животној средини
- Носиоцу пројекта
- Архиви